

Sygn. akt IV U 155/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 grudnia 2013 roku nr (...)

w sprawie S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę pomostową

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się S. W. emeryturę pomostową począwszy od dnia 28 listopada 2013r;
2. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 155/14

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Okręgowego w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 kwietnia 2014 roku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 12 grudnia 2013 roku odmówił S. W. prawa do emerytury pomostowej, z uzasadnieniem, iż przedłożone przez niego zaświadczenie lekarskie z dnia 28.11.2013r. nie spełnia wymogów formalnych, bowiem między innymi powinno być wydane przed zaprzestaniem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od ww. decyzji wniósł S. W. domagając się przyznania prawa do emerytury pomostowej i stwierdzając, że spełnił wszystkie przesłanki wymagane do przyznania przedmiotowego świadczenia, a wbrew twierdzeniom ZUS przedłożone przez niego zaświadczenie lekarskie nie musiało zostać wydane jeszcze w trakcie trwania stosunku pracy.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie powołując argumentację z zaskarżonej decyzji, iż orzeczenie o niezdolności do wykonywania pracy przy formowaniu wyrobów szklanych powinno być wydane przed rozwiązaniem stosunku pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. W. urodził się dnia (...) roku, zatem w dniu (...) ukończył 56 lat. W zaskarżonej decyzji z dnia 12.12.2013 r. ZUS uwzględnił odwołującemu się łączny okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 34 lata, 10 miesięcy i 20 dni, w tym staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 28 lat, 1 miesiąca i 29 dni.

Dowód: akta ZUS

Odwołujący pracował na stanowisku hutnika – formowacza wyrobów szklanych ręcznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. do dnia 31.08.2008 r. W dniu 28.11.2013 r. złożył wniosek w ZUS o emeryturę pomostową przedkładając jednocześnie zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy datowane również na dzień 28.11.2013 r., stwierdzające niezdolność ubezpieczonego do wykonywania pracy na powyższym stanowisku.

/okoliczności bezsporne/

Dowód: akta ZUS

Powyższy stan faktyczny, bezsporny między stronami Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zalegające w aktach ZUS. Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Poza tym treść i forma tych dokumentów nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości uczestników postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie jako zasadne podlega uwzględnieniu.

Przedmiotem postępowania było ustalenie czy odwołującemu przysługuje prawo do emerytury pomostowej, tzn. czy spełnia wymagane przesłanki do tego świadczenia

Po myśli art. 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.):

Pracownik wykonujący w hutnictwie prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie wymienionej w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy.

Z kolei według brzmienia art. 49 przedmiotowej ustawy prawo do emerytury

pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1)po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3)w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zgodnie natomiast z art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;

2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Odnosząc powyższe przepisy do omawianego stanu faktycznego należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie ZUS zakwestionował jedynie przedłożone przez ubezpieczonego zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy zaświadczenie lekarskie stwierdzające jego niezdolność do uprzednio wykonywanej pracy. Zdaniem organu rentowego powinno ono zostać wydane przed rozwiązaniem stosunku pracy oraz według wzoru określonego w załączniku nr 1 lub nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki społecznej z dnia 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. z 1996 r. Nr 69, poz. 332 ze zm.). Pozostałe zaś przesłanki określone w wyżej wymienionych przepisach były bezsporne między stronami.

Słusznie podnosił odwołujący, iż twierdzenie ZUS jakoby orzeczenie o niezdolności do pracy miało być wydane według wzoru określonego w załączniku do wyżej wymienionego rozporządzenia jest bezpodstawne. Przedmiotowe przepisy bowiem nie znajdują zastosowania w tym przypadku, bowiem zostały wydane na podstawie art. 179 § 4 i art. 229 § 8 kodeksu pracy i ściśle dla celów w tych przepisach określonych.

Gdy chodzi natomiast o kwestię związaną z datą wydania zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego niezdolność do pracy w szczególnych warunkach należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom ZUS ubezpieczony ma prawo do emerytury pomostowej, jeśli dostarczy do ZUS takie zaświadczenie po zakończeniu zatrudnienia. Nie musi ono być wydane jeszcze w trakcie trwania zatrudnienia w szczególnych warunkach. Stwierdził tak jednoznacznie Sąd Najwyższy choćby w wyroku z dnia 13.06.2012 r. (II UK 292/11, por. także wyrok SN z dnia 17.05.2012 r., I UK 375/11, OSNP 2013/7-8/95). W kolejnym orzeczeniu z dnia 14.05.2012 r. (I UK 400/11) Sąd ten uznał za istotne w tym kontekście tylko to, aby w sprawie o emeryturę pomostową ubezpieczony legitymował się wymaganym orzeczeniem lekarza medycyny pracy o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach, od których zależy ustalenie pomostowych uprawnień emerytalnych. Ponadto w ocenie Sądu Najwyższego art. 4 pkt 7 ustawy, który dla ustalenia prawa do emerytury pomostowej wymaga rozwiązania z ubezpieczonym stosunku pracy, nie uzależnia jej przyznania od określonego sposobu jego ustania, którego ustawa nie wskazuje, ani nie wymaga związku rozwiązania stosunku pracy z orzeczoną stwierdzoną niezdolnością do wykonywania prac w szczególnych warunkach, od których zależy ustalenie pomostowych uprawnień emerytalnych.

Tym samym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu emeryturę pomostową od dnia 28.11.2013 r., czyli od daty złożenia wniosku.

W punkcie 2 wyroku Sąd stwierdził natomiast, zgodnie z żądaniem odwołującego, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W tym względzie Sąd miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz.U. z 2013 roku poz.1440 ze zm.). Zgodnie z art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a). W zdaniu drugim ust. 1a art. 118 ustawy dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.06.2012 r., III UK 110/11, błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu

w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o świadczenie emerytalne byłoby następstwem błędu w wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.).